

ECON1210 høsten 09
Repetisjonsoppgaver

1. Hva er de viktigste forutsetningene for et marked med fullkommen konkurranse?
2. Vis hvordan vi kommer fram til tilbudskurven for en produsent. Hva skjer med produsentens tilbud dersom han får et subsidium s per enhet produsert? Forklar hvordan vi finner markedets tilbudskurve ved å ta utgangspunkt i de enkelte produsentenes tilbudskurver.
3. En konsument har en gitt forbruksutgift som kan brukes på to goder, 1 og 2. Konsumenten står overfor gitte priser p_1 og p_2 . Sett opp konsumentens budsjettlinje og tegn den inn i et godediagram. Forklar hva en indifferenskurve er. Tegn inn konsumentenes indifferenskurver i godediagrammet. Forklar hvorfor optimal tilpasning er der hvor en indifferenskurve tangerer budsjettlinja. Hva skjer med konsumentenes tilpasning dersom begge prisene øker prosentvis like mye? Hva skjer dersom bare prisen på gode 1 øker? Hva skjer dersom prisen på gode 1 øker men myndighetene samtidig gir konsumenten en inntektsstøtte slik at han har råd til å kjøpe samme godekombinasjon som før prisøkningen?
4. Forklar hvordan vi finner etterspørselen etter en vare for en enkelt konsument.
5. Forklar hva vi mener med nåverdi. Bruk gjerne et eksempel. Et investeringsprosjekt krever en utgift B i dag, og gir en inntektsstrøm y per år de neste 5 årene. Sett opp et uttrykk for nåverdien av prosjektet. Hvilken betydning har en renteøkning for nåverdien? Kan en endring i renta endre rankeringen av to ulike prosjekter? Begrunn svaret.
6. En konsument lever i to perioder. Hun har ingen inntekt i første periode, men får en sikker inntekt y i neste periode. Hun kan fritt låne og spare til rente r . Prisnivået på konsum er det samme i de to periodene. Vi antar at konsumet må være positivt i begge perioder. (a) Sett opp individets budsjettbetingelse over de to periodene. (b) Vis optimal tilpasning og gi en verbal begrunnelse for tilpasningen. (c) Hva skjer med konsumet i de to periodene dersom renta øker? (d) Hvordan ville konklusjonen på (c) blitt annerledes dersom individet hadde inntekt bare i andre periode?
7. Vi ser på et arbeidsmarked hvor arbeidskraften er homogen, og de andre betingelsene for fullkommen konkurranse i markedet også er oppfylt. (i) Forklar kort hva som bestemmer tilbud og etterspørsel i et slikt marked og vis hva som blir likevekten i markedet. (ii) Hvilke endringer kan lede til skift i (a) markedets etterspørselskurve (b) markedets tilbudskurve? Vis hvordan lønn og sysselsetting påvirkes av at myndighetene gir arbeidsgiverne en skattelette i form av z kroner per sysselsatt. Hva ville virkningene bli dersom skatteletten ble gitt til de sysselsatte?
8. Forklar hvordan vi finner etterspørselen etter en vare for en enkelt konsument.
9. Forklar hva som bestemmer et individs tilbud av arbeidskraft. Hva blir virkningen på tilbudet av arbeid av at (i) lønna går opp (ii) prisen på konsumgoder går ned (iii) individet får en arbeidsfri inntekt (arv eller gave).

10. Forklar hvorfor skatt på arbeidsinntekt gir en samfunnsøkonomisk tilpasning som ikke er Pareto-optimal.
11. Forklar hva det innebærer at en økonomi med fullkommen konkurranse er Pareto-optimal. Gir en økonomi med fullkommen konkurranse en rettferdig inntektsfordeling?
12. Hva er problemet med prissamarbeid (kartellvirksomhet) – sett fra et samfunnsøkonomisk synspunkt?
13. Hva menes med naturlig monopol? Gi et par eksempler. Vis hva som blir den samfunnsøkonomisk optimale løsningen ved naturlig monopol, og sammenlikn denne med utfallet under privat, uregulert monopol.
14. Hvorfor kan det være nødvendig med offentlige inngrep for å redusere forurensinger? (Hvorfor løser ikke markedet miljøproblemene?)
15. Hva er optimal forurensing?
16. Forklar hvorfor et marked med omsettelige utslippstillatelser gir kostnadseffektiv rensing.
17. Nevn noen årsaker til offentlige inngrep i markedet kan gi en mer effektiv økonomi. Se nærmere på én av årsakene, og forklar hvordan offentlige inngrep kan forbedre markedsløsningen.
18. Hva kan forklare lønnsforskjeller?
19. Hva påvirker den lønn de ansatte oppnår ved lokale forhandlinger? Forklar hvorfor lokale lønnsforhandlinger kan lede til ulik lønn for likt arbeid – det vil si at homogen arbeidskraft betales ulik lønn i ulike bedrifter.
20. Forklar hva som menes med et offentlig gode. Gi gjerne noen eksempler. Forklar hvorfor markedet ikke gir optimal produksjon av slike goder.